

A watercolor illustration in shades of grey and black. On the left, a woman's face is partially visible, looking downwards. A long, thin, curved branch or leaf extends from the top right towards the bottom. In the lower left, there is a fleur-de-lis symbol. The background is a light cream color.

JAVIER MARÍAS
Armumised

Tõlkinud Ruth Sepp

ARMUMISED

JAVIER MARÍAS

Armumised

Hispaania keelest tõlkinud Ruth Sepp

Toledo
kirjastus

Originaal

Los enamoramientos © Javier Marías, 2011

Raamatu väljaandmist on toetanud Eesti Kultuurkapital ja Hispaania kultuuriministeeriumi raamatute, koomiksite ja lugemise osakond

La traducción de esta obra ha recibido una ayuda del Ministerio de Cultura de España a través de la Dirección General del Libro, del Cómic y de la Lectura

EESTI KULTUURKAPITAL

Toimetanud Mari Laan

Korrektuuri lugenud Marion Kukk

Kujundanud ja küljendanud Allan Kukk

Trükitud Greif OÜ trükikojas

Tõlke autoriõigused: Ruth Sepp ja Toledo kirjastus, 2024

ISBN 978-9916-9696-9-4

I

Viimane kord, kui ma Miguel Desverni või Devernet nägin, oli ühtlasi viimane kord, kui teda nägi tema naine Luisa, mis on iseenesest veider ja vahest ka ebaõiglane, sest Luisa oli siiski tema naine ja mina seevastu keegi võõras, kes polnud mehega iial sõnagi vahetanud. Ma ei teadnud isegi tema nime, sain selle teada alles siis, kui oli juba liiga hilja, kui ajalehes ilmus temast foto pussitatuna ja särk pooleldi seljast rebitud, iga hetk saamas surnuks, kui ta seda juba ei olnud omaenda kaotatud teadvuses, mis ei tulnudki tagasi: viimane asi, mida ta pidi taipama, oli see, et teda pussitati eksikombel ja ilma põhjusega, see tähendab lollilt, ja pealegi armutult üha uuesti ja uuesti, mitte vaid ühe korra, kindla kavatsusega ta siit ilmast kaotada ja viivitamatult maamuna pealt minema pühkida, sealsamas ja otsekohe. Liiga hilja mille jaoks, mõtlen ma. Ega ma ei oskagi seda öelda. Lihtsalt kellegi surma korral tundub, et on juba hilja ükskõik mille jaoks, kõigeks – liiati veel tema ootamiseks – ja me lihtsalt kanname ta maha. Ka oma lähedased, olgugi et siis on see palju raskem ja me nutame neid taga, ja nende kujutluspilt saadab meid tänaval kõndides ja kodus ning me usume tükk aega, et ei kohanegi sellega. Ent me teame algusest peale – sestsaadik kui nad meid maha jätavad –, et me ei pea enam nendega arvestama, isegi mitte kõige tühisemates asjades nagu mõni tavaline telefonikõne või rumal küsimus (Kas

ma jätsin auto võtmed sinna? Mis kell lapsed välja läksid?), eimilleski. Eimidagi on eimidagi. Tõtt-öelda on see arusaamatu, sest eeldab kindlat teadmist ja see on meile loomuvastane: teadmine, et keegi ei tule enam kunagi, ei ütle enam midagi ega tee enam kunagi ühtegi sammu – ei lähemale ega kaugemale –, ei vaata meid enam ega pööra pilku kõrvale. Ma ei tea, kuidas me seda talume või kuidas me sellest üle saame. Ma ei tea, kuidas me selle hetkhaaval unustame, kui aeg läheb ja kannab meist üha kaugemale need, kes vaikseks jäid.

Aga ma olin teda näinud paljudel hommikutel ja kuulnud teda rääkimas ning naermas, mõne aasta jooksul peaaegu igal hommikul, vara, aga mitte liiga, õieti jõudsin ma tööle väikese hilinemisega, et tolle paariga korraks kokku juhtuda, mitte mehega – ärge saage minust valesti aru –, vaid mõlemaga, just kahekesi koos mõjusid nad mulle rahustavalt ja tekitasid hea tunde, enne kui ma tööpäeva alustasin. Nad muutusid peaaegu kohustuslikuks. Ei, see pole õige sõna tegevuse jaoks, mis pakub rõõmu ja meelerahu. Vahest oli tegemist ebausuga, kuigi ka seda siiski mitte, sest ma ei arvanud, et mul tuleb halb päev, kui ma koos nendega, ma mõtlen nendega samas ruumis, hommikust ei söö; minu päev algas lihtsalt vähem helges meeolus või vähem optimistlikult ilma selle igapäevase vaatepildita, mida nad mulle pakkusid ja millest nähtus maailm, kus valitses kord või, kui soovite, harmoonia. Muidugi oli see kõigest imeväike fragment maailmast, millele vaid vähesed said pilgu heita, nagu ikka fragmentide või elu puhul, isegi kui see on täiesti avalik ja nähtaval. Mulle ei meeldinud tõmbuda tundideks oma kabinetti ilma neid nägemata ja vaatlemata, mitte vargsi, vaid diskreetselt, kõige vähem tahtsin ma neis ebamugavust tekitada või neid häirida. Nende eemale peletamine oleks olnud andestamatu, pealegi teinuks kahju mulle endale. Kosutav oli hommikuti hingata sama õhku ja olla osa

nende ümbrusest – märkamatu osa –, enne kui nad lahkuvad teineteisest arvatavasti kuni järgmise söögikorrani, mis võis olla juba õhtusöök. Tol viimasel päeval, mil tema naine ja mina teda nägime, ei saanudki nad koos õhtust süüa. Nad ei söönud isegi lõunat. Naine ootas teda kaks-kümmend minutit restoranilauas, imestades, ent paha aimamata, kuni helises telefon ja tema maailm kukkus kokku ja ta ei oodanud oma meest enam mitte kunagi.

Esimesest päevast peale hakkas mulle silma, et nad on abielupaar, mees ligi viiekümnene ja naine mõnevõrra noorem, alla neljakümne. Kõige meeldivam nende juures oli näha, kui hea neil teineteise seltsis oli olla. Kellaajal, mil enamik inimesi ei suuda veel üldse midagi teha, kõige vähem lustida ja naerda, rääkisid nemad vahetpidamata ja lõbustasid ning innustasid teineteist, otsekui oleksid nad äsja kohtunud või koguni äsja tuttavaks saanud ja mitte koos kodunt lahkunud ja lapsed kooli ja lasteaeda viinud ja end ühel ajal valmis sättinud – võib-olla samas vannitoas – ja samas voodis ärganud ja näinud kumbki esimese asjana abikaasa tuttavat kuju, ja nii päevast päeva juba hulk aastaid, sest lapsed, kes neil mõnel korral kaasas olid, võisid olla umbes kaheksane ja neljane – tütar ja poeg, kes oli väga oma isa moodi.

Mehe rietus oli pisut vanamoeliselt šikk, jätmata seejuures vähimalgi määral naeruväärset ega anakronistlikku muljet. Ma mõtlen seda, et ta kandis alati ülikonda, mida täiendasid hoolikalt valitud rätseparasärgid, kallid ja tagasihoidlikud lipsud, pintsakutaskust välja vaatav taskurätt, mansetinööbid, läikima löödud kingad – paeltega, mustad või seemisnahast, viimased üksnes hiliskevadel, kui ta pani selga heleda ülikonna –, hoolitsetud käed. Sellest hoolimata ei jätnud ta ei ennastäis ärimehe ega ka äärmusliku snoobi muljet. Pigem paistis ta olevat mees, kelle